

ԶԻԱԿԱՍԿԻ ՏՆԿԻՆԵՐԻ ԱՆՂՈՂ ԱՃԵՑՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գ ԳԱԱ Գ.Ս. Գավթյանի անվան հիդրոպոնիկայի պրոբլեմների ինստիտուտ

Սովորական ձիակասկը (*Aesculus hippocastanum* L.) ձիակասկազգիների ընտանիքին պատկանող տերևաթափ ծառ է, որի բարձրությունը հասնում է մինչև 30մ, իսկ բնի հաստությունը՝ 2մ: Հայտնի է 25 տեսակ, որոնց աճում են Եվրոպայում, Ասիայում, Հյուսիսային Ամերիկայում: Նախկին ԽՍՀՄ-ում վայրի տեսակներ չեն հանդիպում, կան 13 կուլտուրական տեսակներ, որոնցից ամենատարածվածը ձիակասկ սովորականն է, որն ապրում է 200-300 տարի:

Ձիակասկը համարվում է բարձրորակ, խոշոր, սպիտակ, գեղեցիկ ծաղկափթթություններով դեկորատիվ ծառատեսակ: Այն զարդարում է քաղաքների փողոցներն ու պուրակները: Կարելի է լայնորեն օգտագործել մեր հանրապետության գրեթե բոլոր բնակավայրերում, սակայն Արարատյան դաշտի պայմաններում նկատվում են տերևների այրվածքներ, ինչն օդի հարաբերական խոնավության պակասի հետևանք է: Այդ պատճառով այն պետք է տնկել համեմատաբար խոնավ վայրերում:

Ձիակասկն օգտագործվում է նաև բժշկության մեջ: Բուժական նպատակով, հիմնականում, օգտագործվում են ձիակասկի սերմերը, որոնք պարունակում են մեծ քանակությամբ գլիկոզիդներ, կուներիններ, դաբաղանյութեր, ճարպալուղեր և այլն, իսկ տերևները պարունակում են մոտ 56մգ % վիտամին C:

Ձիակասկը բազմաճում է սերմերով և պատվաստով, սերմերը կարելի է ցանել աշնանը և գարնանը (ստրատիֆիկացիայից հետո):

Մեր փորձերում ձիակասկի սերմերը ցանվել են գարնանը՝ 40սերմ/մ² խտությամբ, որպես լցանյութ օգտագործվել են հրաբխային սև խարամը և գլաքարի ու կարմիր խարամի 1:1 խառնուրդը:

Ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ հիդրոպոնիկայի պայմաններում, առաջին տարում երկու լցանյութերում էլ աճը եղել է դանդաղ, բարձրությունը կազմել է 16-18սմ, բնի տրամագիծը՝ 12-13մմ: Երկրորդ տարում ծառաչափական ցուցանիշները կազմել են. հրաբխային սև խարամում բույսի բարձրությունը՝ 54,2սմ, բնի տրամագիծը՝ 23,6մմ, գլաքարի ու կարմիր խարամի խառնուրդում՝ 45,3սմ և 21,8մմ, համապատասխանաբար: Տնկիների ելը 1մ²-ից կազմել է. հրաբխային սև խարամում՝ 32, գլաքարի ու կարմիր խարամի խառնուրդում՝ 26 հատ:

Այսպիսով, բացօթյա հիդրոպոնիկայում, երկու տարում, հնարավոր է տարբեր լցանյութերի դեպքում, 1մ² մակերեսից, ստանալ հզոր արմատային համակարգ ունեցող ձիակասկու 26-32հատ լիարժեք հիդրոպոնիկ տնկիներ: Հետազոտությունները շարունակվում են:

Hovsepyan A.H., Eloyan S.A., Mairapetyan Kh.S.

POSSIBILITY OF SOILLESS CULTIVATION OF AESCULUS

G.S. Davtyan Institute of Hydroponics Problems NAS RA Yerevan

Summary

Studies have shown that it is possible to get 26-32 complete hydroponics *Aesculus* saplings from a unit surface of volcanic black slag substrate, with a strong root system with 54,2cm height and 23,6mm trunk diameter in the open-air hydroponics in two years.